

**Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové**

Hodnocení diplomové práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Bc. Lucie Nýdrlová

Název práce: *Dospívání dítěte s autismem a jeho vliv na rodinné prostředí*

Oponent práce: Mgr. Gabriela Slaninová, Ph.D.

Téma práce: je aktuální, kontext tématu autismu a rodiny je opakovaně diskutovaný odbornou veřejností, téma koresponduje se studovaným oborem autorky.

Cíl práce je představen v úvodu – je jím postihnout vliv jedince s autismem v období dospívání na rodinné prostředí. Takto formulovaný cíl vyznívá spíše jako cíl výzkumný. Autorka sama pak dále v textu úvodu píše, že cílem šetření je pomocí kvalitativních metod zjistit, jaký má vliv dospívající jedinec s autismem na rodinné prostředí, jak ovlivňuje rodinné naladění, vztahy, a co vše přináší rodině změny spojené s dospíváním u dítěte s poruchou autistického spektra.

Autorka v úvodu práce dále představuje svoji motivaci k výběru zaměření diplomové práce, zde je vidno osobní zainteresovanosti. Ve stručnosti je uvedeno teoretické východisko výzkumu. Znovu je představen obsah práce.

Úvodní kapitoly jsou logicky strukturované, většinou je dodržen postup od obecnějších informací směrem k užším a specifickým. Kap. 1 je složena celá z parafrází a přímých citací, od autorky diplomové práce se ale očekává již schopnost dílčí témata autorsky shrnout, interpretovat. O něco lépe v tomto kontextu vyznívají kap. 2, 3 a 4 kde jsou zařazeny alespoň vstupní komentáře k podkapitolám a dílčí shrnutí. Ve vztahu k tématu práce je správně zařazen text věnovaný obecně prostředí. Nabízí se otázka, co vedlo autorku k tomu, že téma prostředí nepovažovala jako „rámující“ a nezařadila jako jeho dílčí podkapitolu rodinu, která také vykazuje znaky určitého prostředí (navíc v kontextu s podkap. 3.3 Rodinné prostředí, funkce prostředí ve výchově). Jednoslovný název kapitoly 3 navíc vybízí k diskusi nad tím, co všechno bude v textu zahrnuto. Postrádám plynulejší návaznost úvodního textu k výzkumnému šetření.

Výzkumné šetření je metodologicky vcelku správně strukturováno, v jeho úvodu autorka vymezila stěžejní termíny, s kterými následně pracuje. Nechybí uvedení cíle výzkumu, ovšem postrádám výzkumný předpoklad. Vědecko-výzkumný problém je formulován jako hlavní výzkumná otázka. HVO je sycena čtyřmi dílčími výzkumnými otázkami. Pro kvalitativní studii je problematická DVO1: Přinesl s sebou nástup dospívání u dítěte s autismem nějaké zásadní změny do rodiny? Na takovou otázku se nabízí odpověď ve smyslu „ano“ nebo „ne“, což pro kvalitativní analýzu téměř nic nepřináší. Autorka tyto pochybnosti vyvrací v komentářích k DVO, kde jasně sděluje čtenáři, co ji bude zajímat – zde je zcela zřetelný příslib jedinečných a bohatých výpovědí respondentů. Patřičnou pozornost věnovala popisu výběrového souboru a etických aspektů výzkumu. Autorka využila hloubkového rozhovoru a pozorování a získaná data se snažila analyzovat za využití kódování a kategorizace. Prokázala schopnost orientace v textu, místy dovednost nalézat významově podobné jednotky

a seskupovat je do nadřazených kódů. Názvy kategorií pouze z části splňují metodologické nároky – kategorie jsou pojmenovány pouze deskriptivně, obecně, nevystihují „kvalitu“. Např. název kategorie Rodina s dospívajícím autistou nesděljuje nic o tom, jaká tato rodina je, jaké kvality vykazuje. Zároveň s tím, jak obecně se kategorie jeví, se v ní pak ztrácí další zjištění a tím další možné kategorie, kupříkladu takové, že členové rodiny se snaží udržovat pozitivní atmosféru v prostředí rodiny, byť se objevují konflikty, že o domácnost se většinou starají matky apod. Podobně je tomu tak i v případě ostatních kategorií. Není také zřejmé, z jakých kódů uvedené kategorie vznikly. Diskutabilní je také překrývání znění DVO a názvů kategorií. Pak je otázkou, zda je analýza provedena skutečně na základě kategorizace, která tzv. „vyroste“ z textu nebo na základě předem stanovených DVO. Velké ocenění oproti tomuto zaslouží komentáře, které působí uceleně, jejich součástí jsou komparace výsledků provedeného výzkumu s tvrzeními odborníků a autorské vstupy studentky.

Závěrem autorka mj. zobecňuje výsledky šetření, zodpovídá HVO, popisuje limity provedeného šetření a konstatuje, že cíl práce byl splněn.

Formální a jazyková stránka práce odpovídá požadavkům. Text je psaný bez gramatických nedostatků, jasně a srozumitelně. Citované prameny jsou tradiční i aktuální, jsou zařazeny monografie a odborná periodika. Nechybí zahraniční zdroje.

Závěr: Autorka zpracovala téma nosné, v textu je evidentní zaujetí pro zpracovanou problematiku, přímé citace i parafráze odborníků vhodně komparovány a zároveň na některých místech práce stručně komentovány a interpretovány autorskými vstupy studentky. Metodologicky se jedná text, který s výše uvedenými výhradami splňuje nároky na závěrečné práce. Autorce se zcela nepodařilo naplnit nároky na kvalitativní analýzu. V diplomové práci se očekává spíše využití celé metody zakotvené teorie než pouze otevřeného kódování. Zčásti je tato absence napravena v komentářích k výsledkům realizovaného šetření, které obsahují shrnutí, propojení témat ve vzájemných vztazích a v porovnání s jinými autory a tím plně ladí s požadavky na diplomový text.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

- 1 Na s. 36 autorka uvádí, že je v dnešní době problém s hledáním nebo konstrukcí falešné identity na internetu a že si zde mladí lidé kompenzují své nedostatky. Jak rozumí termínu virtuální identita?
- 2 Na základě kterých kódů autorka formulovala názvy uvedených kategorií?

Datum: 22.3. 2016

.....
Podpis oponenta práce

